

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 39P/68/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120209484
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Linda Anovčinová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2120209484.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: C. A., N.. XX.XX.XXXX, bytom ako otec, dieťa rodičov - matka: B. X., N.. XX.XX.XXXX, bytom W. XXXX/XX, A. K. a otec: K. A., N.. XX.XX.XXXX, A. X. X, C., o návrhu prastarej matky: S. X., N.. XX.XX.XXXX, A. A. XX, C., o úprave styku prastarej matky s maloletým dieťaťom a o nariadenie neodkladného opatrenia

rozhodol:

Návrh prastarej matky na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Trnava dňa 14.12.2020 sa navrhovateľka (ďalej aj ako „prastará matka“) domáhala úpravy stretávania sa s maloletým C. a zároveň podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada upraviť stretávanie sa s maloletým. Svoj návrh odôvodnila tým, že medzi ňou a maloletým je hlboká citová väzba. Maloletý bol v úzkom kontakte s prastarou matkou, trávil s ňou čas rád, bol spokojný a veselý. Momentálne však stratila kontakt s maloletým a otec s ňou nekomunikuje. Nakoľko matka nie je s maloletým v kontakte, prastará matka má predpoklady na to, aby vynahradiť maloletému nedostatok materinskej starostlivosti. Prastarej matke nie je umožnené sa s maloletým stykať. Ďalej argumentovala tým, že je splnená podmienka naliehavosti na nariadenie neodkladného opatrenia, nakoľko otec maloletého neumožňuje prastarej matke sa stretávať s maloletým, a to bezdôvodne. Mohlo by dôjsť k odcudzeniu medzi prastarou matkou a maloletým. Účelom neodkladného opatrenia je aj predchádzanie konfliktným situáciám, ktoré by mohli v budúcnosti vzniknúť ako aj syndróm zavrhnutého prastarého rodiča. Na základe uvedených skutočností navrhla, aby súd vydal uznesenie, ktorým umožní prastarej matke sa stretávať s maloletým každý nepárny kalendárny týždeň v sobotu od 12.00 hod. do 18.00 hod., každý nepárny kalendárny týždeň počas letných prázdnin v sobotu od 12.00 hod. do 09.00 hod. nasledujúceho dňa. Prastará matka maloletého prevezme v mieste jeho bydliska a po ukončení styku maloletého opäť odovzdá otcovi maloletého. Zároveň prastará matka žiadala rozhodnúť aj vo veci samej totožným spôsobom. Ako dôkazy prastará matka predložila rodný list starého otca a rodný list matky maloletého.

2. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

3. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

4. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

5. Podľa § 116 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

6. Podľa § 25 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“), ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

7. Podľa čl. 5. písm. h) základných zásad ZR, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňujú najmä podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami.

8. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

9. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je riešiť urgentné situácie vyžadujúce okamžitý zásah súdu, v ktorých by odklad riešenia do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej spôsobil ujmú na právach niektorého z dotknutých účastníkov. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila potreba zväčša predbežnej úpravy, o ktorej nemôžu byť vážne pochybnosti, pričom táto dočasná úprava sa musí javiť ako naliehavá. K nariadeniu neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloletých by mal súd pristúpiť, najmä ak je ohrozená výživa maloletého alebo nie je zabezpečená riadna starostlivosť o maloletého.

10. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa je pre súd rozhodujúcim hľadiskom, ovplyvňujúcim jeho rozhodnutie, záujem maloletého dieťaťa. V otázkach týkajúcich sa úpravy styku s maloletými súd pristupuje k využitiu inštitútu neodkladného opatrenia len výnimočne, a to najmä v situáciách, kedy jeden z rodičov absolútne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom za stavu, kedy styk nie je dosiaľ jednoznačne súdne upravený (teda ani vymáhateľný), najmä s cieľom zabrániť zániku citových väzieb medzi dotknutým rodičom a dieťaťom. Neodkladné opatrenie ukladajúce povinnosť platiť výživné v nevyhnutnej miere je inštitútom umožňujúcim v naliehavých prípadoch zabezpečiť platenie určitej, aspoň minimálnej, finančnej čiastky povinným rodičom, v prípade, ak oprávnený rodič, v ktorého starostlivosti sa maloleté dieťa fakticky nachádza, osvedčí, že je vo finančnej tiesni, t. j. bez dostatočných prostriedkov na zabezpečenie výživy maloletého dieťaťa.

11. Prastará matka maloletého sa svojím návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáha úpravy stretávania s pravnukom, maloletým C..

12. Súd sa oboznámil s podaným návrhom, pripojenými listinami, ako aj s obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Trnava sp.zn. 38P/26/2020 a mal za osvedčené, že rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti, pričom naposledy boli ich rodičovské práva a povinnosti upravené rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 14P/36/2018-20 zo dňa 23.10.2018, ktorým súd schválil dohodu rodičov. Na základe schválenej rodičovskej dohody bol maloletý C. zverený do osobnej starostlivosti matky, otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou 50,- Eur mesačne a zároveň sa rodičia dohodli na úprave stretávania otca s maloletým. Aktuálne sa maloletý C. nachádza v osobnej starostlivosti otca, keď Okresný súd Trnava uznesením č.k. 38P/26/2020-59 zo dňa 05.10.2020 na návrh otca maloletého dočasne ponechal v jeho starostlivosti. Rodičia prejavili záujem o uzavretie rodičovskej dohody, a preto bolo pojednávanie vo veci odročené.

13. Po oboznámení sa s návrhom a obsahom spisového materiálu dospel súd k záveru, že nariadenie neodkladného opatrenia, na základe ktorého by bol upravený styk navrhovateľky ako blízkej osoby s maloletým C., nie je za daných okolností dôvodné, keďže súd nemal za osvedčené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali naliehavosť a potrebu bezodkladnej úpravy pomerov. Predmetom konania v danej veci je návrh prastarej matky maloletého na úpravu styku, a preto je potrebné pri rozhodovaní vychádzať z § 25 ods. 5 ZR, ktorý jasne definuje dôvody pre úpravu styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami. Úpravu styku maloletého dieťaťa s tretími osobami nemožno považovať za automatickú, podmienenú iba preukázaním príbuzenského pomeru a skutočnosťou, že s dieťaťom trávila rozsiahly čas, sprevádzala ho do materskej školy, kde ho aj vyzdvihovala do času, kým sa maloletý odsťahoval k otcovi a tiež že majú s maloletým vytvorenú hlbokú citovú väzbu. Pri rozhodovaní o tom, či a za akých podmienok možno

uložiť rodičom povinnosť strpieť, aby sa ich dieťa stýkalo s inou osobou, ktorá momentálne nežije s nimi v spoločnej domácnosti, ktorej dieťa nie je zverené do výchovy a ktorá nemá na styk s dieťaťom právny nárok, treba vychádzať aj z toho, že tu ide o obmedzenie rodičovských práv a povinností rodičov, ktoré môže súd vysloviť len z dôvodov uvedených v § 38 ZR. Právna úprava styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami plne rešpektuje ako prvoradé hľadisko záujem dieťaťa, akceptuje, že dieťa môže mať k svojej prastarej matke silné citové väzby, keď prastará matka mohla pomáhať pri výchove už od malička a dieťa je na ňu citovo naviazané a prerušenie styku s ňou by mohlo narušiť stabilitu výchovného prostredia, jeho duševný a citový rozvoj. Záujem dieťaťa však pri úprave styku s blízkymi osobami nie je jediným kritériom, keď druhou podstatnou podmienkou je, že tento styk vyžadujú pomery v rodine, pričom je potrebné zohľadňovať individuálne okolnosti konkrétnej rodiny. Súd je oprávnený o otázke stretávania sa dieťaťa s blízkymi osobami rozhodovať len vtedy, ak nie je možné upraviť túto problematiku dohodou s rodičmi (napr. uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 23CoP/39/2020 zo dňa 02.12.2020).

14. Pre úpravu styku maloletého C. s navrhovateľkou súdnym rozhodnutím preto musia byť splnené zákonné podmienky a to, že by to bolo potrebné v záujme maloletého dieťaťa a súčasne, že si to vyžadujú pomery v rodine. Pri rozhodovaní o návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia súd v prvom rade skúma hľadisko záujmu dieťaťa a nevyhnutnosť potreby úpravy pomerov súdnym rozhodnutím bez vykonania dokazovania a nie záujem navrhovateľky. Ustáliť, či sú v danom prípade splnené uvedené zákonné podmienky, najmä, či je navrhovaná úprava styku navrhovateľky v záujme maloletého dieťaťa, s čím súvisí zodpovedanie otázky, či má maloleté dieťa k navrhovateľke vytvorenú pozitívnu citovú väzbu, či je pre neho stretávanie sa s ňou prínosom, je však možné len na základe dokazovania, ktoré sa vykonáva v konaní vo veci samej a nielen na základe tvrdení navrhovateľky, čo bráni prijatiu záveru súdu, že záujem maloletého dieťaťa na úprave styku s blízkou osobou si vyžaduje bezodkladnú úpravu pomerov nariadením neodkladného opatrenia, ktorým súd aj bez vykonania potrebného dokazovania za účelom zistenia skutočného stavu veci upraví styk maloletého s navrhovateľkou.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené, keď v danej veci neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, nakoľko potreba okamžitého riešenia situácie nebola osvedčená, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia a návrh prastarej matky na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol.

16. Zamietnutie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia znamená len to, že súd v danom prípade nemal za osvedčené, že pomery účastníkov je potrebné riešiť formou neodkladného opatrenia. Zamietnutie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v žiadnom prípade neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej, nakoľko konkrétna úprava vzhľadom na návrh prastarej matky bude výsledkom dokazovania v predmetnej veci samej a o návrhu prastarej matky bude rozhodnuté po riadne vykonanom dokazovaní.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 357 písm. d) CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).